

Utlåtande 2009:194 RII (Dnr 314-2788/2008)

Bilfria söndagar i Stockholm

Motion av Ann-Margarethe Livh (v) (2008:84)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Motion (2008:84) av Ann-Margarethe Livh (v) om Bilfria söndagar i
Stockholm avslås.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

I en motion (2008:84) föreslår Ann-Margarethe Livh (v) att följande gator stängs av från biltrafik varje söndag i Stockholm: hela Hamngatan och Kungsträdgårdsgatan, Sergelrondellen samt Klarabergsgatan fram till Cityterminalen. Undantagna är bussar och färdtjänst. Motionären föreslår också att fler gator som kan stängas av helt eller en dag i veckan ska utredas. Som förebild anges Paris och som skäl för förslagen anføres att lugna gaturum skapas för alla som rör sig i city samt att staden tar ett konkret steg framåt i klimatanpassning.

Beredning

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, trafik- och renhållningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd samt Stockholm Business Region AB.

Stadsledningskontoret anser att det inte råder goda förutsättningar för att omvandla ett antal gator till gågator enligt motionens förslag. Dessutom bör

tillfälliga trafikavstängningar undvikas som inte är föranledda av trafikförnings- eller evenemangsskäl.

Trafik- och renhållningsnämnden anser att förslaget i motionen inte ligger i linje med trafikkontorets framkomlighetsuppdrag. I samband med Spårväg City utreder dessutom trafikkontoret konsekvenserna för framkomligheten för olika trafikslag. Framkomlighet, utformning etc. i aktuellt stråk kommer att behandlas i detta sammanhang.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det är angeläget att åtgärder genomförs för att minska trafikens negativa konsekvenser. Att helt eller delvis stänga av huvudgator eller större uppsamlingsgator, som utformats för att ha en god framkomlighet, anser nämnden emellertid vara varken praktiskt möjligt eller önskvärt.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställer sig tveksam till förslaget men anser dock att konsekvenserna av ett sådant förslag skulle kunna utredas närmare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har inte tillräcklig kunskap om hur det skulle vara möjligt ur trafiksynpunkt att stänga av gator och väljer därför att inte kommentera detta.

Stockholm Business Region AB anser att bilfria söndagar får stora återverkningar på trafiksituationen i Stockholm och Stockholmsregionen med risk för stillastående trafik på kringliggande gator i Stockholms innerstad. Bolaget vill påminna om att trafiksystemet i Stockholm är sårbart och avstängningar i city kan få stora konsekvenser på kringfartslederna.

Mina synpunkter

Jag instämmer i motionärens synpunkter om att det är viktigt att skapa en hållbar stad där människor kan leva utan att bli sjuka, skadade eller stressade av trafikmiljön.

Mina lösningar på trafikproblemen i Stockholms innerstad skiljer sig dock från motionärens. Till en början måste nämnas att det inte är så enkelt som motionären vill framhärda. Att göra som i Paris och stänga av gator på söndagar kan tyckas framsynt och modernt men motionären glömmer dock bort en viktig detalj. Det finns ringleder i Paris, till vilka trafiken kan förflyttas, till skillnad från i Stockholm. Hade det varit så att Stockholms bilister haft alternativa vägar att ta sig fram på hade vi inte haft dessa trafikproblem. Majoriteten av bilisterna som idag använder Stockholms underdimensionerade vägnät gör inte det för att det är roligt utan för att de behöver det och för att få sina livspussel att gå ihop. Jag kan till viss del instämma i motionärens vision om

att ingen ska vara tvungen att åka bil till dagis, jobb, skola och fritid utan alla ska kunna leva ett väl fungerande bilfritt liv. Jag vill dock inte försvåra för stockholmarna i onödan genom att förbjuda trafik, utan istället skapa förutsättningar och alternativ till dagens bristfälliga situation. Tack vare den paketutformning som skett inom ramen för det infrastrukturarbete som letts av landshövding Per Unckel har ett antal spårprojekt och kollektivtrafikprojekt inrymts inom den finansieringsram som finns 2010-2021. Det handlar om såväl vägar som spår. Förbifarten är en viktig del i detta. Framförallt så kommer den att avlasta för trafik som idag måste in mot staden. Stockholms infrastruktur måste ses i sin helhet och därför går det inte att stänga av viktiga genomfartsgator med risk för stora effekter i hela Stockholms vägnät.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2008:84) om bilfria söndagar i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. bifalla motionen
2. därefter anföra

Vänsterpartiet vill på sikt göra hela Stockholms innerstad bilfri och vi föreslår att bilfria söndagar i City införs som ett första steg. Att vi väljer att stänga av hela Hamngatan, hela Kungsträdgårdsgatan, Sergelrondellen och Klarabergsgatan fram till Cityterminalen hänger ihop med dragningen för den planerade Spårväg City. Ett projekt som den nuvarande borgerliga majoriteten nu vill hasta fram inför det fokus som kommer riktas på Stockholm som Europas miljöhuvudstad 2010. Vi anser inte att Spårväg City är den mest prioriterade kollektiva satsningen just nu, Spårväg syd, tunnelbana till Karolinska och fler spår Tomtebodavägen – Barkarby är viktigare. Bilfria söndagar i City kan ge lika mycket positiv uppmärksamhet och visa att Stockholm ligger i framkant på miljöområdet som en spårväg under konstruktion.

Föredragande borgarråd menar att bilfria söndagar inte går att införa i Stockholms City eftersom staden inte har några ringleder, till skillnad från Paris där det både finns ringleder och bilfria söndagar. Föredragande borgarråd, liksom övriga förespråkare för ringleder, tar inte hänsyn till det faktum att trafiken i innerstaden påverkas ytterst begränsat av trafiken omkring staden. De som kör bil i City har City som målpunkt, det är först när de kör ut ur staden som en ringled kan bli intressant. Förbifart Stockholm kommer inte att avlasta innerstaden. Vår tanke med bilfri innerstad och bilfria sönda-

gar i City är att bilarna inte ska komma in till staden, de ska stanna utanför. Vi vill uppmantra alla att åka kollektivt in till staden alternativt ställa bilen på en infartsparkering och åka sista biten in till staden kollektivt.

Dom som åker från förort eller närförort mot innerstaden ska antingen lämna bilen hemma och resa kollektivt eller parkera på en infartsparkering och resa kollektivt eller cykla sista biten in till centrum.

Vi kan inte se hur någon stockholmares livspussel kan raseras på grund av att Hamngatan, Kungsträdgårdsgatan, Sergelrondellen och Klarabergsgatan fram till City-terminalen stängs av varje söndag. Närliggande parkeringshus kan nås från omgivande gator, de möbelbutiker som finns i City har antingen underbyggt parkeringsgarage eller ligger inte på nämnda gator. Tvärtom är vi övertygade att stadens invånare kommer att få mycket positivt av att nämnda gator stängs av varje söndag. De kan tillbringa söndagen i City utan att störas av bilar och avgaser, delar av gatorna kan användas till flanörsstråk och avlasta trottoarer.

Vi är tydliga i vår motion att avstängningen inte innefattar buss och färdtjänst. Kollektivtrafiken och personer med funktionsnedsättning får alltså inte sämre framkomlighet utan bättre eftersom de inte behöver konkurrera om utrymmet med privata bilar. Under försöket med trängselavgifter framfördes oro från bland annat Stockholms Handelskammare att handeln i City skulle bli lidande därför att färre skulle åka med bil in till City för att handla. Några sådana nedgångar i handeln påvisades inte under försöket. Tvärtom visar flera exempel att gågator och bilfria zoner gör människor mer köpbenägna, när de i lugn och ro får gå runt bland butikerna finns färre hinder att konsumera än när de sitter i en bil och först måste parkera. Varken handeln eller turistnäringen i City skulle drabbas av ett förbud mot biltrafik på söndagar.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s) enligt följande.

Vi håller rent principiellt med om motionens grundambition att skapa ett lugnare gaturum och minskad klimatpåverkan. Dock tror vi inte att det bästa sättet är att stänga av biltrafiken. De tillfälliga trafikavstängningar som i nuläget genomförs i samband med sportevenemang och dylikt har snarare skapat missnöje hos stockholmarna.

Vi anser dock att det är viktigt att minska biltrafiken i Stockholms innerstad för att komma tillrätta med både koldioxidutsläppen och den dåliga luftkvaliteten. En utbyggnad av tunnelbanan och kollektivtrafiken i stort är därför nödvändig.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2008:84) av Ann-Margarethe Livh (v) om Bilfria söndagar i Stockholm avslås.

Stockholm den 18 november 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
ANN-KATRIN ÅSLUND

Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* (mp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. att devis bifalla motionen
2. att därutöver anföra följande

Stockholm är idag en stad där biltrafiken sätter sin prägel. Gående och cyklister får ofta flytta på sig för att ge plats åt biltrafik. Det är dags att ändra inriktning. En stad som istället utgår från dem som går och cyklar blir attraktiv, säker, hållbar och levande. Här kan det vara intressant använda sig av bilfria söndagar på några gator eller gatuavsnitt.

Den viktigaste är att långsiktigt minska biltrafiken. Detta kan uppnås genom att införa trängselavgifter på Essingeleden och fler ställen där vägnätet behöver minskad trafik, parkeringspolitik som styr mot bilsnål samhällsplanering och satsningar på sammanhängande gång- och cykelstråk i större delar av staden.

Särskilt uttalande gjordes av *Roger Mogert, Malte Sigemalm, Mirja Räihä Järvinen och Teres Lindberg* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Motionären Ann-Margarethe Livh (v) framför att vänsterpartiet i Stockholms stad vill skapa en hållbar stad där människor kan leva utan att bli sjuka, skadade eller stressade av trafikmiljön. I motionen beskrivs konsekvenser av biltrafiken samt förslag på åtgärder. Vidare föreslås att en del av Stockholms city bör göras bilfritt på söndagar.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafik- och renhållningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd samt Stockholm Business Region AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att så kallade "gångator" ofta är populära att anlägga, särskilt i medelstora och större tätorter. Generellt kan påstås att gångator har positiv inverkan på shopping, restaurang- och cafébesök samt vissa typer av kommersiell service. Ärendehandel och handel med tunga varor brukar ha svårare att dra nytta av en omdaning till gångata.

Om förutsättningarna är gynnsamma avseende läget och faktorer såsom, miljö, kollektivtrafik, tillgänglighet, parkering etcetera, kan en omdaning till gångata leda till en omsättningsökning i handeln. En genomgripande förändring till en trivsamt gågatumiljö kan också vara ett sätt för äldre detaljhandel i citymiljöer att möta tappade marknadsandelar till etablerad externhandel.

Stockholms innerstad har ett flertal så kallade gångator. Bland flera exempel kan nämnas hela eller delar av Drottninggatan, Biblioteksgatan och Grev Turegatan. Stadsledningskontorets uppfattning är att dessa i regel är populära hos både konsumenter, flanörer och handlare och uppfattas såsom trivsamma stråk. För att tjäna sitt syfte, att forma attraktiva kommersiella stråk och miljöer, bör hänsyn tas till vilken trafik som trots allt ska ha tillträde till gatan, exempelvis kollektivtrafik eller cyklisterna, hur trottoarkanter, gatmöblering och belysning utformas.

Stadsledningskontoret ser för närvarande att ovanstående förutsättningar inte råder för de gator som pekats ut i motionen. Gatamiljön är inte utformad enligt krav som bör ställas på gångator, dessutom är de viktiga kollektivtrafikstråk. Avstängningar av gator leder inte ensamt till att miljön blir trivsammare eller att konkurrenskraft stärks. Ytterligare åtgärder skulle behövas tillsammans med utredningar om trafikförningen innan

motionens intentioner kan förverkligas.

Stadsledningskontoret är positivt till väl planerade och utformade gågator, men ser inte samma värde i tillfälliga avstängningar av trafiken. Trafikavstängningar bör vara av sällantyp och höra till genomförandet av enstaka, större evenemang.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med detta tjänsteutlåtande.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 maj 2009 följande

Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar och åberopar kontorets utlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av ledamoten Kajsa Stenfelt (v), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av ersättaren Sebastian Wiklund (v) som instämmer i förslaget från (v).

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret instämmer i att det är viktigt att skapa goda förutsättningar, cyklisterna och kollektivtrafik.

För närvarande pågår planeringen för Spårväg City. I samband med att inriktningsbeslut togs i Trafik- och renhållningsnämnden 2008-12-16 beslutades att kontoret ska återkomma till nämnden med en fördjupad utredning om konsekvenserna för framkomligheten för olika trafikslag. Framkomlighet, utformning etc. i aktuellt stråk kommer att behandlas i detta sammanhang.

Kontoret har även ett tydligt uppdrag att förbättra framkomligheten, att stänga av gator för biltrafiken ligger inte i linje med detta.

Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden överlämnar och åberopar tjänsteutlåtandet som svar på remissen från kommunstyrelsen samt förklarar paragrafen för omedelbart justerad.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2009 följande

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på Ann-Margarethe Livhs (v) motion.

Reservation anfördes av Lillemor Samuelsson (v) och Eie Herlitz (mp) enligt följande

Stadsdelsnämnden borde tillstyrka motionen och överlämnar detta som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser det viktigt att staden fortsätter sitt goda arbete med att minska trafikens negativa konsekvenser. Att införa bilfrihet på huvudgator eller större uppsamlingsgator anser vi emellertid vara varken praktiskt möjligt eller önskvärt.

En sådan åtgärd bedömer vi ger marginell nytta samtidigt som det leder till hinder för människors framkomlighet och medför negativa konsekvenser för näringsliv och besöksnäring.

De större gatorna, vars uppgift är att förmedla trafikströmmar mellan stadsdelar, har utformats för att ha en god framkomlighet för fordonstrafiken utan att ge avkall på säkerheten för de oskyddade trafikanterna. Stängs biltrafiken av helt eller delvis på sådana gatukategorier så leder detta till att trafiken istället letar sig in på sidogatorna till förfång för såväl trafiksäkerhet som boendemiljö. Enligt förvaltningens åsikt är mindre gator i äldre kvarter, som återfinns i exempelvis Gamla stan, bättre lämpade för bilfrihet.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2009 följande

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s), ledamöterna Kjell Marténg (v) och Ylva Wahlström (mp), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i behovet av ökad valfrihet vad gäller tillgången till olika trafikslag och tror att behovet kommer att öka i framtiden. Huruvida avstängda gator under en viss dag i veckan påverkar biltrafikens konsekvenser i stort är däremot mer tveksamt, förutom de nämnda lokala trivselaspekterna det skulle medföra. Förslaget kan ändå vara värt att undersöka närmare som en av flera åtgärder för att komma till rätta med de negativa konsekvenserna av biltrafiken.

Till exempel kan utvärderingar göras som visar i vilken utsträckning de avstängda gatorna i Paris, och även andra städer där detta har prövats, har påverkat säkerheten och miljön.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2009 följande

Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarar remissen med detta tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingerd Akselsson Le Douaron (mp), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikfrågan är en stor miljöfråga i klimatsammanhang men även ur hälso- och träningsynpunkt. Det är därför viktigt med såväl teknikutveckling för fossil fria bränsleslag som en minskning av trafiken. Förvaltningen ser positivt på att en markant höjning har skett av antalet cyklister i Stockholm. En satsning på att förbättra kollektivtrafiken finns också uttalad i den nya översiktsplanen och därmed antar vi att det arbetet prioriteras.

I Stockholms översiktsplan förordas också en flerkärnig stadsstruktur, vilket skulle ge en bättre spridning av mål punkter för t.ex. kultur, evenemang och arbetsplatser. Genom att bygga en tätare stad gynnas det allmänna transportsystemet genom kortare resor.

Det är viktigt att de kollektiva färdmedlen håller hög klass, har täta turer och har tvärförbindelser mellan olika mål punkter. Samtidigt är det betydelsefullt att medborgarna får service när det gäller val av resesätt, t.ex. av SL. Framför allt kan det gälla boende som står i begrepp att flytta till bostäder i nybyggda områden.

Att stänga av gator enligt motionen påverkar hela trafiksystemet i innerstaden. Förvaltningen har inte tillräcklig kunskap för att bedöma konsekvenserna av förslaget och väljer därför att inte kommentera detta. Förvaltningen anser dock generellt att insatser

för ökad gång- och cykeltrafik samt förbättrade fossil fria allmänna transportmedel är viktigt.

Stockholm Business Region AB

Stockholm Business Region AB:s tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Business Region delar motionärens omvärldsanalys men anser att förslaget hindrar tillgängligheten. Transportsystemet i Stockholm är underdimensionerat vilket får konsekvenser på stockholmarnas vardag och ger långa transporttider för personer och gods. En utredning som genomfördes av NUTEK år 2007 visar att förseningarna på grund av uteblivna eller försenade infrastrukturprojekt kostar ca 50 miljarder kronor i samhällsekonomiskt bortfall fram till år 2020.

Bolaget menar att det är viktigt att öka framkomligheten genom direkta insatser såsom ny infrastruktur men även genom trafikstyrande åtgärder såsom trängselavgifter som infördes 2007, allt för att få en jämnare trafikrytm utan köer.

Handeln i Stockholms city omsätter årligen drygt 10 miljarder kronor, vilket gör området till det största köpcentrumet i Sverige. Dessutom finns över 6 000 företag med 80 000 anställda inom cityområdet. Därutöver ska området försörjas med varor och övriga transporter för att få de vardagliga funktionerna att fungera.

Att stänga genomfartsgatorna i city, om än på söndagar, kommer att ge en minskad tillgänglighet till Stockholms city och med största sannolikhet minska omsättningen för handeln och på sikt gynna den bilintensiva externhandeln, vilket motverkar ambitionen om en långsiktigt hållbar stad.

Att stänga biltrafiken på söndagar får stora återverkningar på trafiksituationen i Stockholm och Stockholmsregionen med risk för stillastående trafik på kringliggande gator i Stockholms innerstad. Bolaget vill påminna om att trafiksystemet i Stockholm är sårbart och avstängningar i city kan få stora konsekvenser på kringfartslederna

RESERVATIONER M.M.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Kajsa Stenfelt (v) enligt följande

- 1 Motionen bifalls.
- 2 Därutöver anføres följande:

Om Stockholm skall leva upp till epitetet ”Europas miljöhuvudstad” räcker det inte med att enbart prata sig hes om miljön. Det gäller också att handla. Vill man verkligen minska partikelhalterna och öka luftkvaliteten i staden, är det minskat bilåkande det handlar om. Vänsterpartiet vill prova att införa en bilfri dag per vecka, genom att t.ex leda om trafiken till Centralbron. Det skulle upplevas som mycket positivt för väldigt många stockholmare att göra vårt historiearv fritt från biltrafik och låta sociala aktiviteter blomstra i staden.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s), ledamöterna Kjell Marténg (v) och Ylva Wahlström (mp) enligt följande

Stadsdelsnämnden lämnar följande yttrande över remissen.

Föreliggande motion berör förvisso inte vårt närområde men är ändå av intresse då staden som helhet har ambitionen att nästa år bli miljöhuvudstad. Förvaltningen säger i sitt yttrande inte heller helt nej till motionären och rekommenderar att man tittar närmare på utvärderingar av vad avstängda gator haft för konsekvenser beträffande säkerhet och miljö i andra städer.

I motionen anges gatsträckan, den är inte lång, men en avstängning på söndagarna skulle onekligen höja trivseln för söndags flanörerna och locka turister till butiker och varuhus. Dessutom skulle framkomligheten öka för de bussar som idag trafikerar sträckan och minska irritationen hos resenärerna. Biblioteksgatan, mellan Stureplan och Norrmalmstorg, har varit avstängd för biltrafik under flera år, vilket medfört ett uppsving för handlarna där.

Om och hur mycket en bilfri dag i veckan skulle påverka miljön när utsläppen i form av föroreningar, partiklar och klimatförändrande gaser minskar, går att ta reda på medels lämpliga simuleringsprogram, eftersom man redan i dag har god statistik över utsläppen under dygnets alla timmar. Av ovan sagda följer att vi yrkar bifall till motionen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingerd Akselsson Le Douaron (mp) enligt följande

Stadsdelsnämnden tillstyrker motionen och framför därutöver följande.

Det behövs en aktiv politisk strategi för att skapa en mänskligare stad, en tillgängligare stad och en mer klimatsmart stad. Att skapa bilfria zoner och bättre utrymme för kollektivtrafik, cykling och gång bör vara en del av en sådan strategi.

En stad är en plats där många människor samlas, det är också människorna, parkerna och vattnet som utgör Stockholms attraktionskraft – inte bilarna.

Bilfria söndagar i innerstaden är ett första steg till att skapa en stadsmiljö där människors hälsa och trivsel prioriteras. Det är därför angeläget att pröva och utreda hur bilfria zoner kan skapas på ett smidigt sätt så att endast nödvändiga transporter, såsom färdtjänst, bussar, utryckningsfordon och vissa varutransporter kan ta sig fram, med målet att dessa områden i en framtid ska kunna avlastas från privattrafik även på vardagar.

Att skapa en levande bilfri stadskärna på söndagar i Stockholm skulle öka Stockholms attraktionskraft och bidra till fullmäktiges mål att skapa en storstad i världsklass.

Staden som livsmiljö med sin täthet mellan människor och mellan byggnader har egentligen aldrig varit lämpad för snabb och för människors hälsa skadlig trafik. I mitten av artonhundratalet påbörjade man i Stockholm en genomgripande sanering av staden för att som Strindberg uttryckte det ”skapa luft och ljus”. Man byggde bort slummen, anlade parker och fick bort avfallet från gatorna, ett resultat av ny teknik och en medveten stadsplanering. Men sedan bilen på 1960- och 70-talen blev var mans egendom tilläts utvecklingen gå åt fel håll. Gatorna blev farliga platser att vistas på, speciellt för barn, och utbyggnaden av kollektivtrafiken höll inte jämna steg med människors behov av att snabbt kunna röra sig till mellan stadsdelar samt till och från staden. Dessutom har den ekonomiska utvecklingen tvingat fram allt fler och allt tyngre transporter på vägar och gator.

Det är nu återigen dags för stadsplanerarna att ta kommando över den tekniska och ekonomiska utvecklingen och skapa nya, smarta och hälsosamma lösningar på vår tids transportbehov.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:84

2008:84

Motion av Ann-Margarethe Livh (v) om bilfria söndagar i Stockholm

Dnr 314-2788/2008

Vänsterpartiet i Stockholm stad vill skapa en hållbar stad där människor kan leva utan att bli sjuka, skadade eller stressade av trafikmiljön. Tyvärr ser inte verkligheten ut så. Varje år dör ca 250 personer i förtid på grund av föroreningar och skadliga partiklar i Stockholm. Den täta biltrafiken i Stockholm river inte bara upp damm och partiklar som är farliga för människor utan släpper också ut klimatförändrande gaser. I Stockholms län har de senaste åren ca 35-40 personer dött i trafiken varje år. Antalet svårt skadade ligger på drygt 600 personer per år. Med färre bilar, lägre hastighet och mindre stressade trafiksituationer skulle många svåra olyckor och dödsfall kunna undvikas.

De flesta bilburna Stockholmare spenderar varje vecka åtskilliga timmar i bilkö. Något som leder till stress, förlorad arbetstid och fritid och till en ofunktionell samhällsstruktur. Transporter av både människor och gods tar lång tid och blir dyra, något som alla i samhället förlorar på. Om biltrafiken i Stockholm minskar kommer de som verkligen är beroende av att ta sig fram på vägarna, som bussar, utryckningsfordon, färdtjänst, hantverkare, transportfordon etc. verkligen kunna komma fram, och komma fram i tid. Alla andra som idag åker bil av bekvämlighet eller av behov måste erbjudas ett minst lika bra kollektivt alternativ.

Vänsterpartiet vill bygga ut kollektivtrafiken och trafikseparerade, säkra cykelbanor i hela Stockholm. Ingen ska vara tvungen att åka bil till dagis, jobb, skola och fritid utan alla ska kunna leva ett väl fungerande bilfritt liv. Vi vill bygga ut Stockholm City Bikes till närförort, och vissa förorter och bygga säkra cykelparkeringar vid alla större kollektivtrafikknutpunkter. Vi vill även satsa stort på att införa kollektiv båttrafik mellan strategiska platser vid Mälaren och Saltsjön. Kollektivtrafiken måste vara stommen i transportsystemet

och den måste nå alla. Utökad busstrafik, fler bilpooler och säkra och bra infartsparkeringar ska fungera som komplement till spårbunden trafik. De 27 miljarder som Förbifart Stockholm beräknas kosta kan med fördel användas till satsningar i kollektivtrafiken.

Vänsterpartiet vill göra Stockholms innerstad bilfri och börja omställningen genom att införa bilfri söndag i City. Vi vill stänga av hela Hamngatan, hela Kungsträdgårdsgatan, Sergelrondellen och Klarabergsgatan fram till Cityterminalen för biltrafik varje söndag, buss och färdtjänst undantagna. När Djurgårdslinjen dras vidare från Norrmalmstorg till Centralen och vidare mot Hornsberg kommer Hamngatan och Klarabergsgatan få spårvagnsfiler och biltrafiken kommer bli mycket begränsad, därför är det bra att redan nu vänja människor vid att inte köra bil inne i City. Om biltrafiken minskar skapas lugna gaturum för alla som rör sig inne i City på söndagarna. Området runt fontänen vid Sergels torg och Kungsträdgården blir då verkligt offentliga rum, dit människor har tillträde. I likhet med andra europeiska städer vill vi att Stockholm tar ett konkret steg framåt i klimatanpassning. I Paris stängs flera gator i olika områden av varje söndag. Cyklister, rullskridskoåkare och fotgängare får gatorna för sig själva och får tillgång till kartor med markerade bilfria rutter. Något för Stockholm att inspireras av och ta efter, hälsosöndagar med lugna cykelturer och promenader i ett bilfritt city – säkert en dröm för alla både Stockholmare och turister.

Jag föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Att införa bilfria söndagar på Hamngatan, Kungsträdgårdsgatan, Sergelrondellen och Klarabergsgatan
2. Att utreda fler gator där biltrafiken kan stängas av helt eller en dag i veckan

Stockholm den 1 december 2008

Ann-Margarethe Livh